

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Deres ref.: 18/4677 - HKr

Vår ref.: YS2019

Dato: 18.03.2019

YS høringssvar på NOU 2018:17

1. Generelt

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund (YS) ønsker velkommen klimariskoutvalgets rapport NOU 2018:17 Klimarisiko og norsk økonomi. Det er en god og detaljert gjennomgang av de utfordringer og risiko Norsk økonomi står overfor. Selv om rapporten er overordnet, er den relevant, informativ og poengtert på beskrivelser og analyser. Utvalgets vurderinger av norsk økonomis robusthet til tross for de utfordringer vi står overfor synes godt begrunnet.

Besøksadresse:

YS ønsker å fremheve utvalgets eget poeng knyttet til klimarisiko og dens påvirkning på nasjonalformuen. Utvalget viser til at den viktigste delen av nasjonalformuen er humankapitalen, dvs. verdien av vår arbeidskraft. Ulike klimascenarier vil ha ulik påvirkning på humankapitalens verdi og sammensetning, og YS ser det som formålstjenlig at det gjøres ytterligere vurderinger av dette i et fremtidig arbeid med klimarisiko og scenarier.

Lakkegata. 23

Postadresse:

Postboks 9232

2. Om kartlegging av klimarisiko

Rapporten gir god oversikt over klimautfordringen og hvordan forskjellige tilknyttede risikofaktorer kan påvirke det norske samfunnet og norsk økonomi. Rapportens definisjon av begrepet klimarisiko, og beskrivelse av ulike typer risikoer er god, pedagogisk og intuitiv. Den gir et godt innblikk i direkte og indirekte konsekvenser av klimaendringer som Norge må ta stilling til og håndtere i årene fremover. Rapporten kan sies å være dyster lesning, men samtidig gir den retning på hvordan fremtidige utfordringer kan løses.

Grønland

0134 Oslo

Org. nr.:

971 454 431

Telefon:

21 01 36 00

Ofte forbinder vi klimaendringer med fysisk risiko, men rapporten gir i tillegg et godt bilde på overgangsrisiko. YS støtter anbefalingen om at klimarisiko bør integreres i virksomhetenes ordinære risikoarbeid. Utvalgets fremhevelse av scenarioarbeid synes også fornuftig, gitt at det er mange ukjente størrelser med hensyn til utfall av klimaendringer. Det gir en større bredde i mulige utfall og er et fornuftig inntak hvordan også offentlige og private virksomheter bør jobbe med kartlegging fremover.

3. Rammeverk for løpende overvåking av klimarisiko og prinsipper for klimarisikohåndtering

YS støtter utvalgets anbefaling vedrørende rammeverk for kartlegging og rapportering av klimarisiko. Utvalgets vurdering om å bruke TCFD-rammeverket og anbefalinger til å rapportere på både private og offentlige virksomheters, og lands, eksponering for klimarisiko synes å være et fornuftig forslag. Et omforent, standardisert rammeverk vil være til nytte ikke bare for myndigheter og virksomhetene selv, men også for finanssektoren.

Utvalget slår fast at det ikke er et skarpt skille mellom klimarisiko i privat og offentlig sektor, slik at det bør benyttes felles prinsipper og metoder for håndtering av klimarisiko selv om aktørene kan stå overfor ulik risiko. YS deler denne vurderingen. Utvalget foreslår et sett med overordnede prinsipper for håndtering av klimarisiko, under overskriften BRARISK (Bredde, Rammeverk, Appetitt, Robusthet, Insentiver, Standardisering og Kommunikasjon). YS mener at disse prinsippene utgjør en fornuftig tilnærming, men det gjenstår å gi prinsippene innhold og mening, som gjør dem anvendbare på tvers av sektorer/bransjer og ikke minst lokale forhold.

YS deler utvalgets vurdering om at klimarisikorapportering bør videreutvikles og samordnes med eksisterende klimarapportering, og at det bør foreligge en samlet og systematisk rapportering på klimarisiko for norsk økonomi til Stortinget. YS tar det for gitt at dette er en rapportering ikke bare på risiko i offentlig sektor, men i hele norsk økonomi.

4. Egnede insentiver

YS deler oppfatningen om at en viktig oppgave for politikken er å korrigere markedssvikt og skape riktige insentiver, og samtidig etablere betingelser for langsiktig og forutsigbar klimarisikohåndtering. De offentlige myndigheters rolle gir seg da i stor grad selv. Utvalget gir gode analyser av klimarisikohåndtering i offentlig sektor, men YS skulle gjerne sett at rapporten tydeligere diskuterte klimarisikohåndtering ut i fra det offentliges ulike roller; som regulator, som tilbyder av infrastruktur, som tjenesteyter og virksomhet, og ikke minst som markedsaktør og innkjøper av varer og tjenester.

YS deler utvalgets vurdering av finansnæringens rolle i dette arbeidet, både når det gjelder behovet for å bygge opp kunnskap om klimaendringer, men også når det gjelder næringens bidrag til å få til endring og omstilling i møte med klimaendringer. Finanssektoren har en særlig sentral rolle i å blant annet kanalisere lån og egenkapital til bedrifter i omstilling, og ikke minst *formidle kapital og legge til rette for fordeling og håndtering av risiko*.

5. Avslutning

YS mener utvalget gir en god og overordnet analyse av klimarisiko i norsk økonomi. Samtidig er det flere tema som utvalget ikke går inn på, blant annet investeringsstrategier for Statens pensjonsfond utland, noe som må utredes nærmere. Men dette arbeidet vil være et godt grunnlag for det videre samfunns- og beredskapsarbeidet i forbindelse med fremtidige klimaendringer som allerede er godt på veg. Klimarisikoutvalgets arbeid gir oss mulighet til å jobbe mer systematisk og målrettet med klimarisiko i både offentlig og privat sektor.

Med vennlig hilsen
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund - YS

Hans-Erik Skjæggerud
YS-nestleder
(Sign.)

Håvard Lismoen
Fagsjef, YS
(Sign.)